

KÖZÜGYEK MEGOLDÁSA KÖZÖSEN

Diákok készülnek az aktív állampolgárságra

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET
KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT
Civil Kurázsi Európában

testvérváros

2016

A helyi kórház hiánya, a munkalehetőségek beszűkülése vagy a fiatalok alkohol- és drogfogyasztása nem tipikusan olyan ügyek, amelyek megoldását középiskolás diákokra szokták bízni. Pedig őket is érdeklik a fajsúlyosabb problémák, és ha a megfelelő keretek biztosítottak, szívesen dolgoznak a megoldáson – derült ki a Civil Kurázsi projekt megvalósítása során. A közügyek kezelésének kooperatív technikáit a Cikk Egyesület szervezésében gyakorolhatták hat ország diákjai. A projekt eredményeiről a szakmai vezető, Edényi Lászlót kérdeztük.

Mire bátorítja a fiatalokat a Civil Kurázsi?

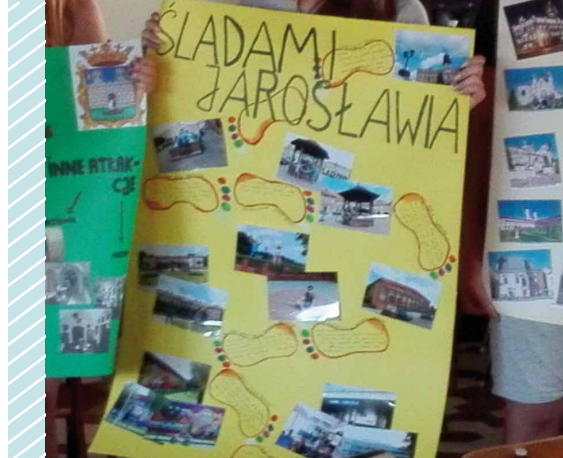
Aktív állampolgárságra szeretnének ösztönözni a középiskolásokat, hogy szerepet vállaljanak azokban az ügyekben, amelyek problémásnak érznek.

Milyen ügyek kerültek terítékre a projekt keretében?

Olyan helyi problémák, amelyeknek a diákok részesei, amelyek őket is érintik. Ha ezeket elkezdik feldolgozni, foglalkoznak velük, és szerepet vállalnak a megoldásukban, akkor annak fontos európai dimenziója van. Ugyanis a felelősségvállalás, a helyi közösségekért való kiállás aktív állampolgárságot eredményez. Az ügyek felvállalása és a problémák kezelése terén szerzett kompetenciák pedig túlmutatnak azon az egy ügyön, amit éppen megoldanak. A folyamat során elsajátítanak egy olyan gondolkodásmódot és olyan készségeket, amelyekkel egész életükben képesek lehetnek problémákat megoldani.

Miért pont a középiskolás korosztályt vonták be a projektbe?

Ők azok, akik a leginkább formálhatók ezen a területen. Emellett könnyebb megszólítani őket az iskolákon keresztül. A harmadik érv pedig az volt, hogy a Civil Kurázsi projektben közreműködő kőbányai önkormányzatnak van egy hagyományos programja, egy úgynevezett testvérvárosi tábor, amelyben középiskolások vesznek részt. Erre a testvérvárosi találkozóra építettük mi a projektünket.

Kik vettek részt a szemléletformáló programban?

Öt testvérvárosból hívtunk meg vendégeket, illetve egy testvérvárosi közösség pluszban szerepelt a projektben, akik akkor még nem voltak ennek a kapcsolatnak a részesei, amikor a pályázatunk született, így ők az önkormányzat támogatásával vettek részt. Szlovákiai és erdélyi magyar, lengyel, cseh, görög és horvát diákok táboroztak együtt Balatonlellén. Olyan diákok, akik beszélnek angolul.

Hogyan kerültek kapcsolatba a fiatalok az ügyekkel?

Egy hónappal az augusztusi tábor előtt már leveleztünk a résztvevőkkel. Azt kértük tőlük, hogy készítsenek egy bemutatkozást, amiből a többiek megismerhetik majd a csapatot, az otthoni közösségüket, illetve a lakóhelyüket. A másik kérésünk pedig az volt, hogy hozzanak magukkal egy olyan problémát, ami őket is közvetlenül érinti, ami helyileg megoldásra vár, és amiben szeretnének előrelépni.

Milyen lépésekben történt az otthonról hozott ügyek megvitatása?

Budapesten volt a találkozó, ott vártuk össze a részt vevő csoportokat, utána busszal utaztunk le Balatonlellére, az önkormányzat táborhelyére. Itt először a közösségeknek és az egyes városoknak a bemutatkozása következett, utána a kiválasztott helyi problémák ismertetése. Ez különböző módon történhetett, például tablón, szerepjáték vagy prezentáció segítségével. Külön örültünk, hogy nem mindenki prezentációval készült, nagyon változatos módszerekkel mutatták be a helyi problémákat.

A következő programpont az volt, hogy csoportpárokat alkottunk nyelvi-kulturális kapcsolatok alapján. Így került össze a felvidéki Párkányról, illetve a székelgyőldi Balánbányáról érkezett csapat, akik magyarul tudtak kommunikálni. A másik pár a lengyel Jaroslaw és a cseh Letovice volt, ők a szláv nyelvek hasonlóságai alapján elég jól elboldogultak az anyanyelvükön. A harmadik csoportot a Litochoróból érkezett görögök és a Vinkovci városát képviselő horvátok alkották, ők angolul beszéltek. A csoportoknak az volt a feladata, hogy beszélgessenek az adott témáról, dolgozzák fel, és adjanak javaslatot egymásnak a megoldásra.

Milyen ügyek kerültek a fiatalok figyelmének fókuszába?

A horvátoknál a kerékpárutak hiánya, a görögöknél a szemétszállítás anomáliái, ami veszélyezteti a turizmust, illetve az élővilágot. A balánbányaiak a munkalehetőségek

hiányát szeretnék enyhíteni, ami miatt sokan elköltöznek a településről. A párkányiak gondolja, hogy a legközelebbi kórház ötven kilométerre van tőlük, és ez nagyon nehézkesé teszi az egészségügyi ellátást. A cseheket a fiatalok devianciái foglalkoztatják: sokan használnak drogokat, illetve fogyasztanak alkoholt közterületeken, ami a nyilvánvaló egészségügyi károk mellett közfelháborodást kelt. A lengyel csapat pedig a jelbeszéd nem ismeretét és a siketek ebből fakadó nehézségeit emelte ki.

Hogyan dolgozták fel egymás témáit a csoportok?

Először közösen megvitták, hogy náluk az adott kérdést hogyan kezelik, és hogy van-e valamilyen mintájuk arra, hogyan lehet ezeket a problémákat megoldani. A következő napon összeállítottak egy megoldási javaslatot. Annak részeként készítették egy akcióttervet is, amelynek segítségével megtervezték, hogyan lehet elkezdni a probléma megoldását.

A következő lépésben a javaslatot kellett prezentálni, ami minden csoport részéről 10-15 percig tartott, így született egy hosszú bemutató. Egymás munkáját is értékelniük kellett, abból a szempontból is, hogy mennyire jelent megoldást a készített javaslat, illetve hogy mennyire volt érthető, hatékony a szemléltetés.

Komoly munkát végeztek a diákok?

Ők többször úgy érezték, hogy ez szinte játék, de szerintem véresen komoly dologról

van szó. Ha nem segítjük a problémamegoldó gondolkodás elterjedését, illetve nem népszerűsítjük a helyi ügyekért való kiállást, akkor az a gondolkodás alakul ki, hogy mindenről más tehet és nekünk semmi dolgunk sincs. Ez a passzív attitűd sajnos nagyon sok helyen jelen van Magyarországon is. A csapatok nagyon magas szintű munkát végeztek, és látszik, hogy már középiskolás korban képesek komplex módon látni az egyes problémákat.

Természetesen a szakmai program mellett számos szabadidős tevékenységben vettek részt a diákok. Megismerték a Balaton déli partjának egy szakaszát, városismereti játékot játszottunk velük, boboztak, falmászás volt, kirándulás Tihanyba, és persze nem maradhatott el a strandolás sem.

Ön mit tart a projekt legfontosabb hozadékának?

A legfontosabb, hogy egyrészt aktív szerepvállalásra ösztönözzük a résztvevőket, másrészt egy gondolkodásmódot próbálunk kialakítani. Az is lényeges, hogy mindeközben interkulturális kapcsolatok születtek, a különböző helyekről származó fiatalok megismerkednek egymással és a többiek problémakezelési stratégiáival. Ezek együtt a legnagyobb eredmények. Jövőre is szeretnénk folytatni ezt a programot, nem biztos, hogy teljesen ugyanezen tematika mentén, de hasonló módon, tevékeny táborozással szeretnénk megvalósítani. •